

Oppisopimuskoulutus ei ole lisääntynyt puheista huolimatta
”Yritykset valmiita tarjoamaan oppisopimuspaikkoja, JOS ...”

Taloustutkimus Oy

27.5.2019

Pasi Holm ja Juho Tyynilä

Yrityskysely kauppakamarien jäsenyrityksille

- Kauppakamarien jäsenyrityksille kohdistettiin oppisopimus-kysely maaliskuu–huhtikuussa 2019, selvitykseen vastasi 268 yritystä.
- Tarkoituksena oli selvittää, lisäisikö oppisopimuksen palkkaporras paikkojen tarjontaa ensimmäistä ammatillista tutkintoaan suorittaville.
- Vastanneita yrityksistä 53 prosentilla on ollut oppisopimuskoulutettava viimeisen 36 kuukauden aikana.
  - Keskimäärin yrityksissä on ollut 9,4 oppisopimuskoulutettavaa viimeisen 36 kuukauden aikana.
  - Vuoden aikana oppisopimuskoulutettavia on noin 3 henkilöä.
- Nuorten 16–25-vuotiaiden osuus kaikista oppisopimuskoulutettavista on noin 40 prosenttia.
  - Keskimäärin yrityksissä on ollut 3,8 nuorta oppisopimuskoulutettavaa viimeisen 36 kuukauden aika.

Oppisopimuksella ammatillista peruskoulutusta suorittaa vuosittain alle 20 000 opiskelijaa

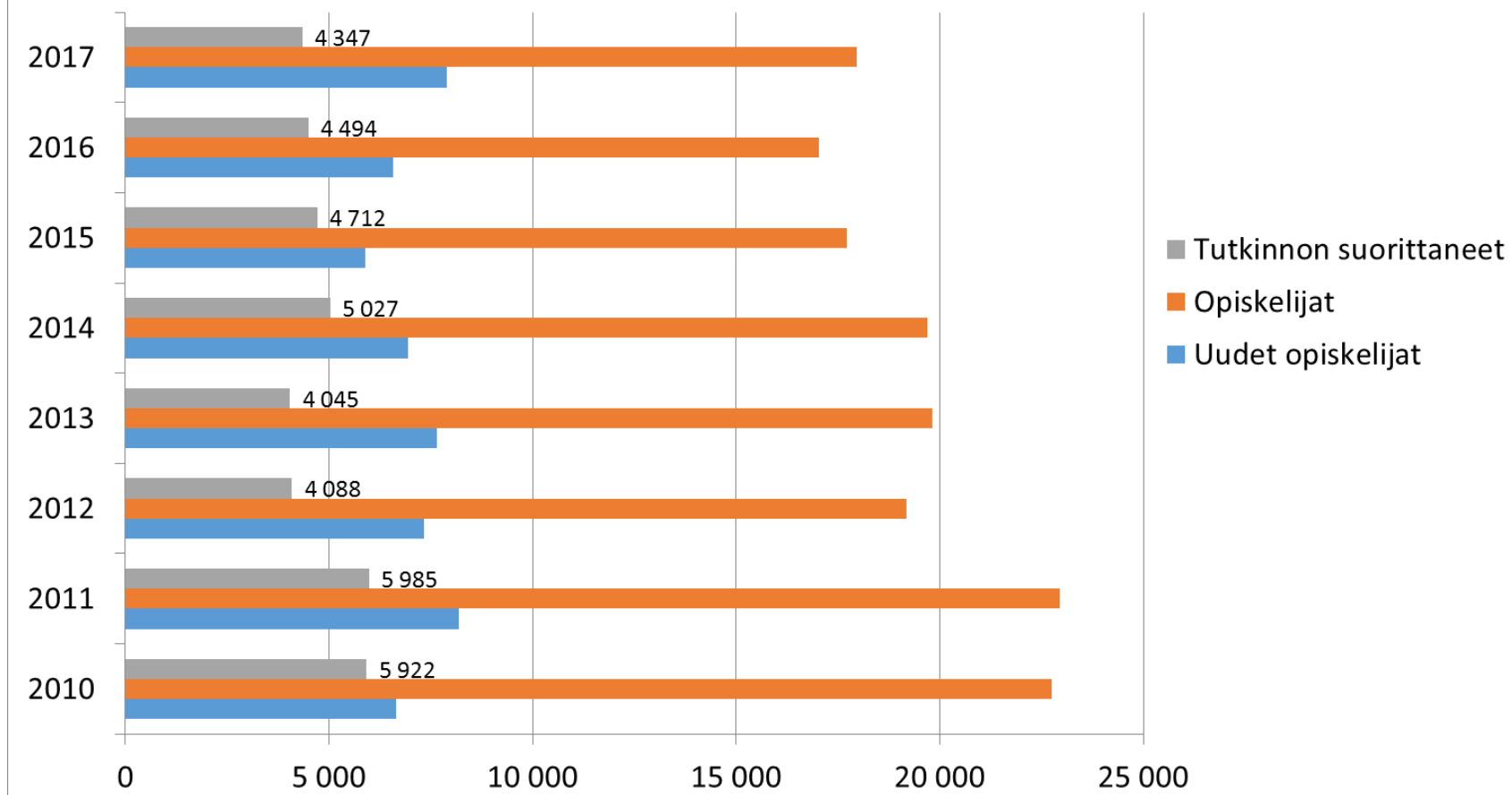
- Ammatillisen perustutkinnon oppisopimusopinnot aloittaa noin 20 000 opiskelijaa vuodessa.
- Tutkinnon suorittaa vajaa 7 500 henkilöä vuodessa.
- Oppisopimuskoulutuksen määrät ovat olleet hienoisessa laskussa tämän vuosikymmenen ajan. Ammatillisen perustutkinnon suorittaa vajaa 4 400 henkilöä vuodessa. Nuoria 15–19-vuotiaita ammatillisen perustutkinnon oppisopimuskoulutuksella suorittaneita on alle 400 vuodessa.
- Nuoria, 15–19-vuotiaita oppisopimuksella ammatillista peruskoulutusta suorittavia on suhteellisen vähän. Opiskelijoita on noin 1 600 vuodessa. Aloittaneita opiskelijoita on noin 600 vuodessa ja tutkinnon suorittaa alle 350 vuodessa.

Nuorten tai ensimmäistä ammattiaan opiskelevan oppisopimusopiskelijan lähtöpalkan lasku neljännekseen loisi lisää oppisopimuspaikkoja

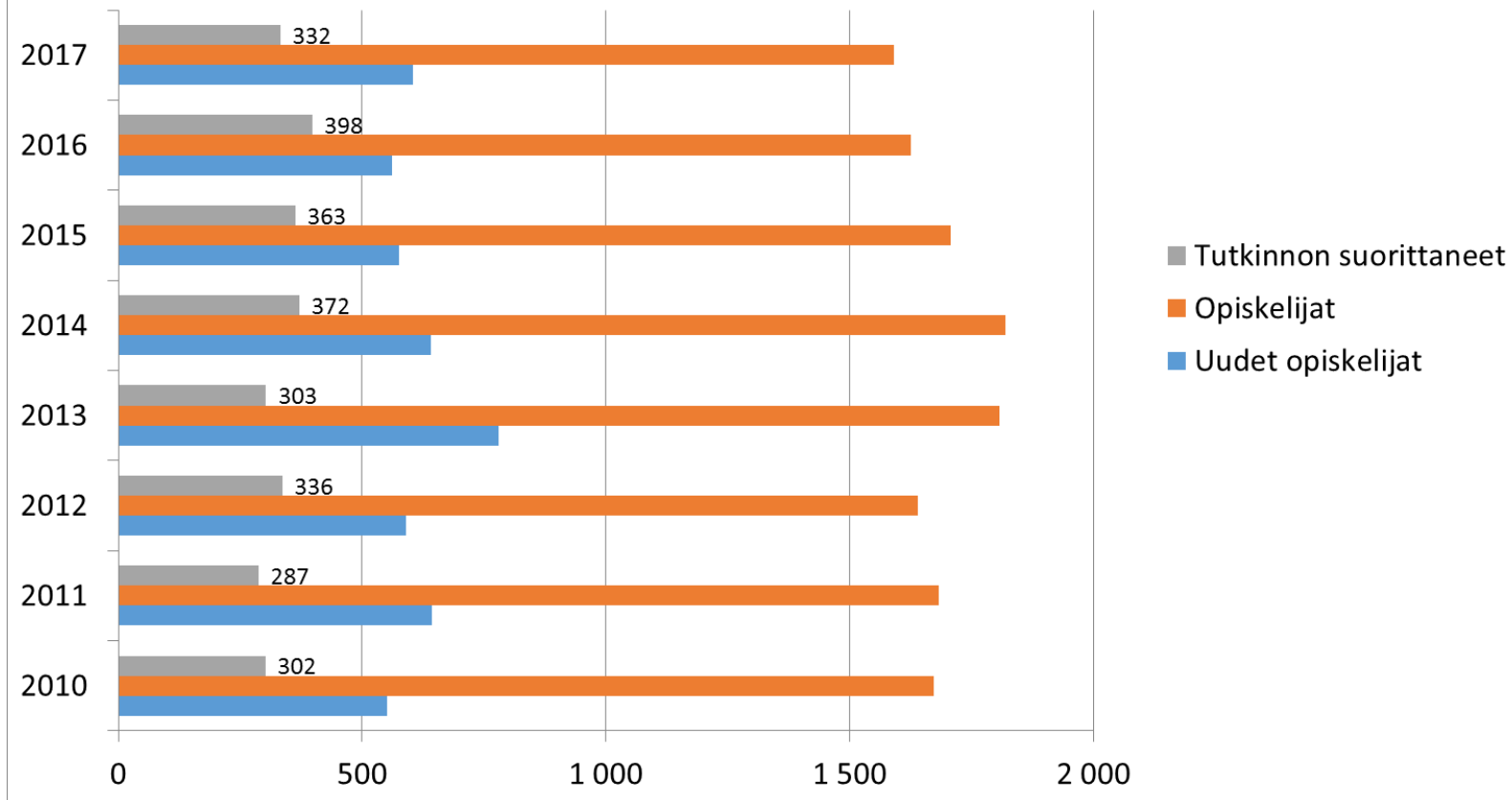
- Yritysten keskimääräinen arvio sopivasta lähtöpalkasta on 60 prosenttia nykykäytännöstä.
- Lähtöpalkka nousisi asteittain oppisopimuksen aikana opiskelijan osaamisen ja opintosuoritusten myötä.
- Yrityksiltä kysyttiin näkemystä siitä, kuinka monta nuorta tai ensimmäiseen perustutkintoon opiskelevia oppisopimuskoulutettavia ne olisivat valmiita ottamaan, jos opiskelijan lähtöpalkka olisi neljännes nykyisestä:
  - Yrityksissä, joissa on ollut oppisopimuskoulutettavia, oppisopimusopiskelijoiden lisäys nykyiseen olisi reilu 50 prosenttia
  - Yrityksissä, joissa ei ole ollut oppisopimuskoulutettavia, oppisopimusopiskelijoiden lisäys nykyiseen olisi reilu 40 prosenttia.
  - Palkkaporrastuksen arvioidaan lisäävän perustutkintoon johtavaa oppisopimuskoulutuksen tarjontaa kaikkiaan 7500–10 000 paikalla, joista 500–1000 kohdistuisi ikäluokkaan 15–19-vuotiaat.
- Yritysten mielestä oppisopimuksen kolme tärkeintä kehittämiskohdetta ovat:
  - Opintojakson alkuvaiheen palkkataso on liian korkea.
  - Oppilaitosten ja yritysten yhteistyö
  - Opiskelijan ohjaus vaatii liikaa aikaa

Oppisopimuskoulutuksen uudet opiskelijat, opiskelijat ja tutkinnot (kaikki ikäluokat, ammatillinen peruskoulutus)

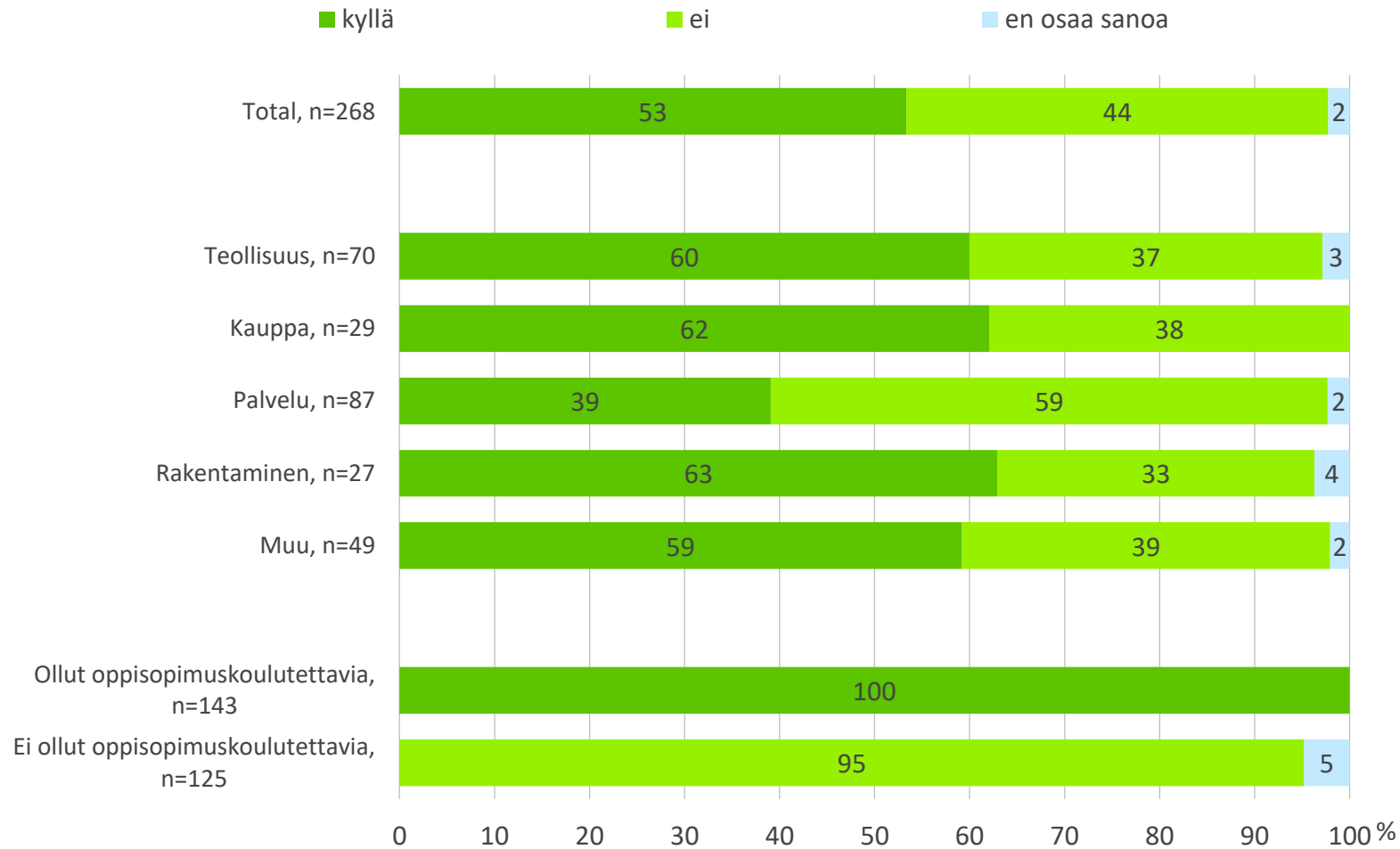
Lähde: OPH, Vipunen

Oppisopimuskoulutuksen uudet opiskelijat, opiskelijat ja tutkinnot (15-19 vuotiaat, ammatillinen peruskoulutus)

Lähde: OPH, Vipunen

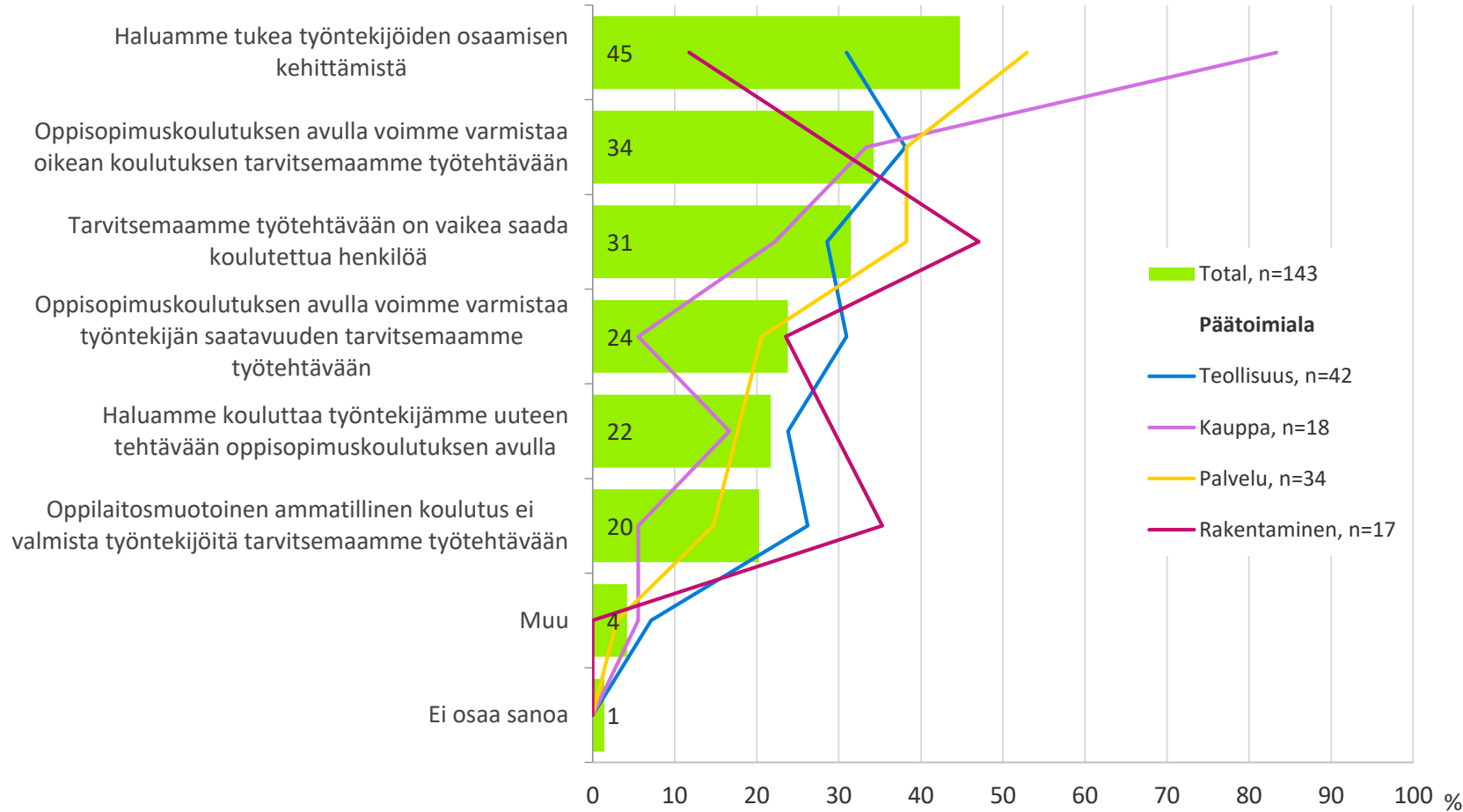
Onko yrityksellenne oppisopimuskoulutusjärjestelmä tuttu?

n = vastaajat

- Kyselyyn vastasi 268 yritystä.
- Vastanneista yrityksistä 257 on kolme tai enemmän henkilöstöä.
- Vastanneista yrityksistä 53 prosentilla oppisopimuskoulutus on tuttu. Näissä yrityksissä oppisopimuskoulutettavia on ollut viimeisen 36 kuukauden aikana.
- Yrityksissä, joissa ei ole ollut oppisopimuskoulutettavia, oppisopimuskoulutus ei ole ollut tuttua.

Mitkä ovat 2 kpl keskeistä syytä siihen, että olette käyttäneet oppisopimuskoulutusta?

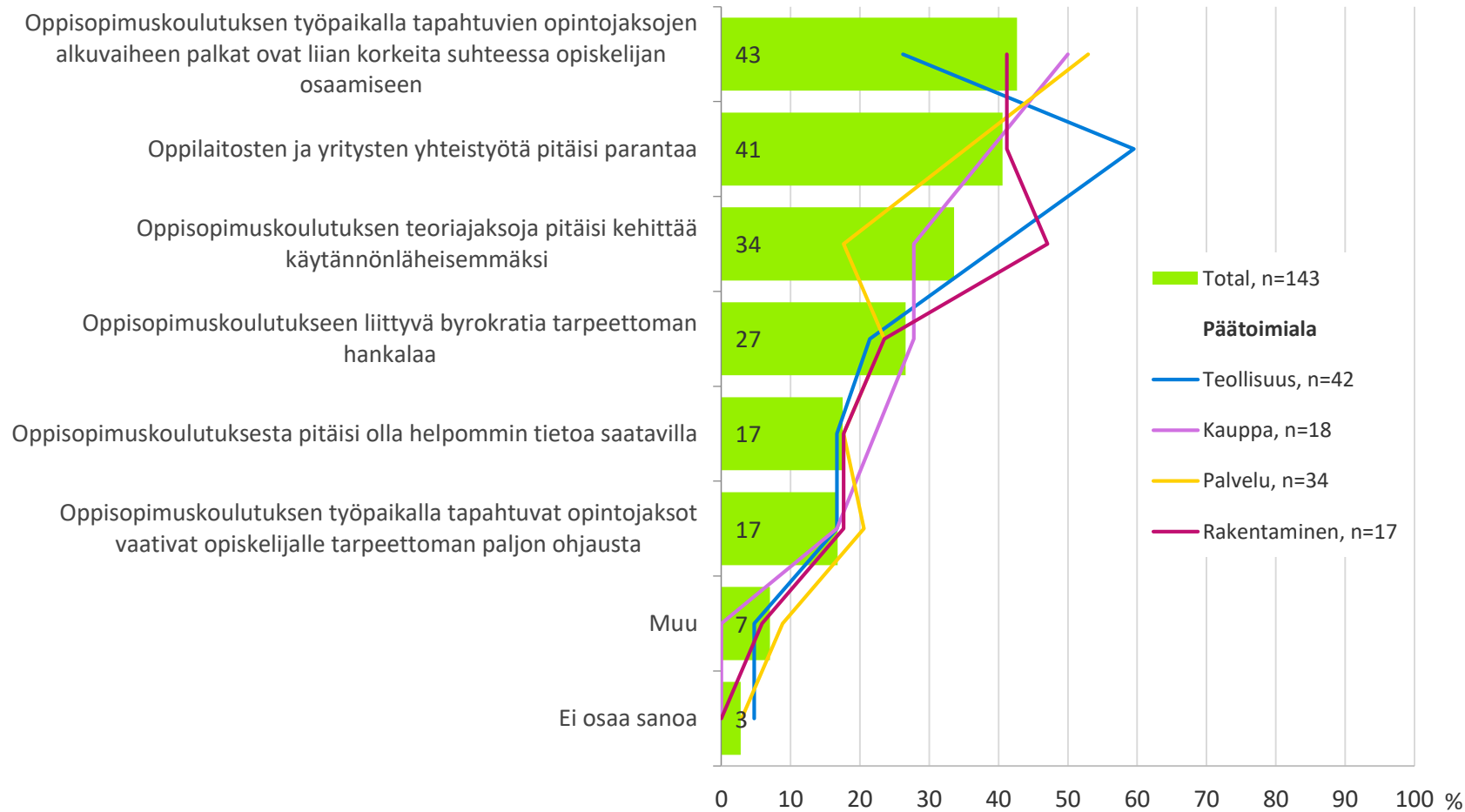

- Tärkein syy oppisopimuskoulutuksen käyttöön on yritysten halu tukea työntekijöiden osaamisen kehittämistä.
- Keskeisemmät syyt vaihtelevat eri toimialan yrityksissä.
- Rakennusalalla korostuu alalle sopivan koulutetun henkilöstön saatavuus: koulutettua työvoimaa on vaikea saada ja oppisopimus on toimiva vaihtoehto ammatillisille koulutukselle.
- Kaupan alalla korostuu yritysten halu tukea työntekijöiden osaamisen kehittämistä.
- Teollisuusyritysten ja palvelualan yritysten näkemykset oppisopimuskoulutuksesta vastaa yritysten yleisiä näkemyksiä.

n = ovat käyttäneet oppisopimus mahdollisuutta

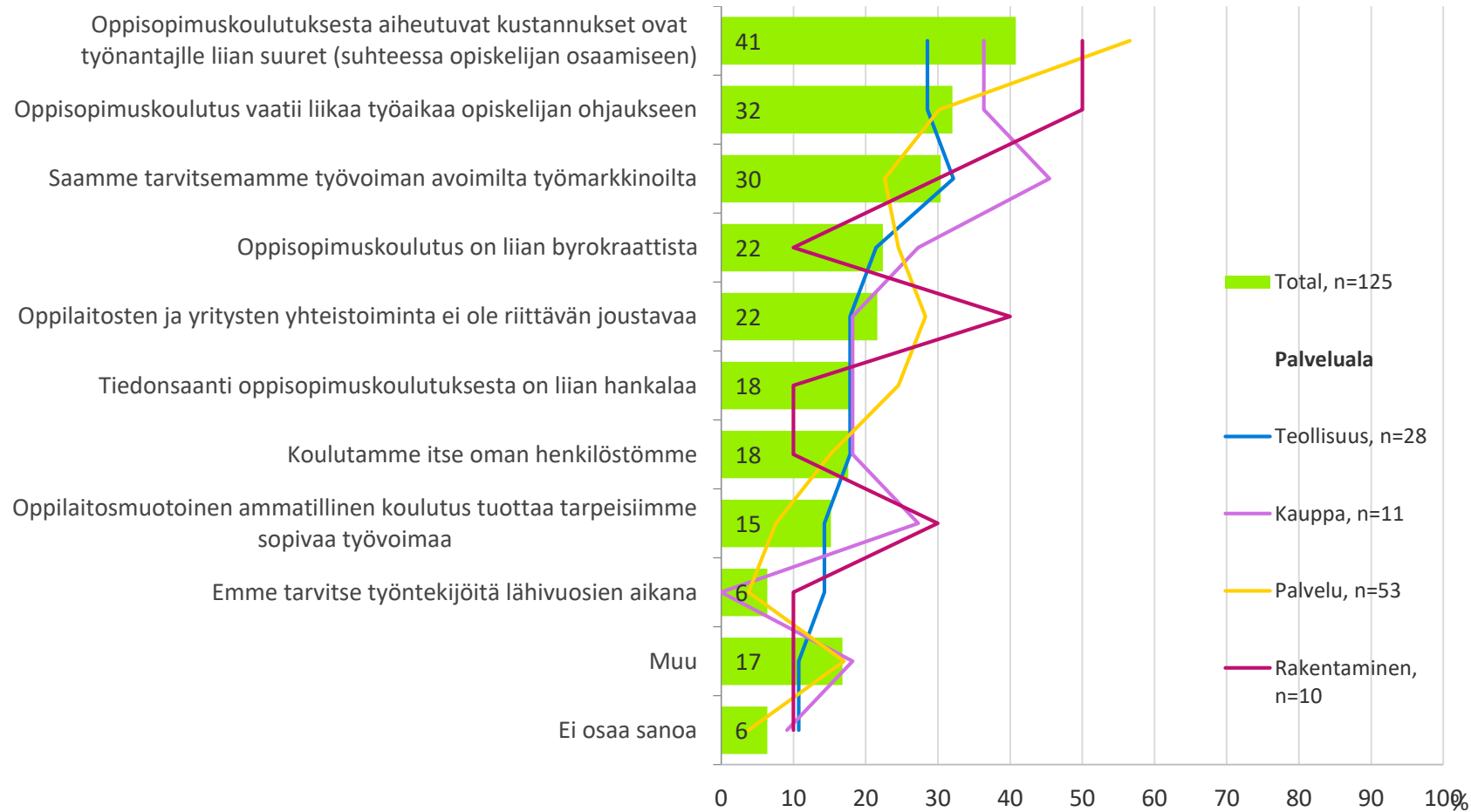
Miten mielestänne oppisopimuskoulutusta pitäisi kehittää?

- Yritysten mielestä oppisopimuksen kolme tärkeintä kehittämiskohdetta ovat:
  - Opintojakson alkuvaiheen palkkataso on liian korkea.
  - Oppilaitosten ja yritysten yhteistyö.
  - Teoreettisuudesta käytännönläheisemmäksi
- Teollisuudessa korostuu oppilaitosten ja yritysten yhteistyö.
- Rakennusosalalla kaivataan käytännönläheisyyttä

n = ovat käyttäneet oppisopimus mahdollisuutta

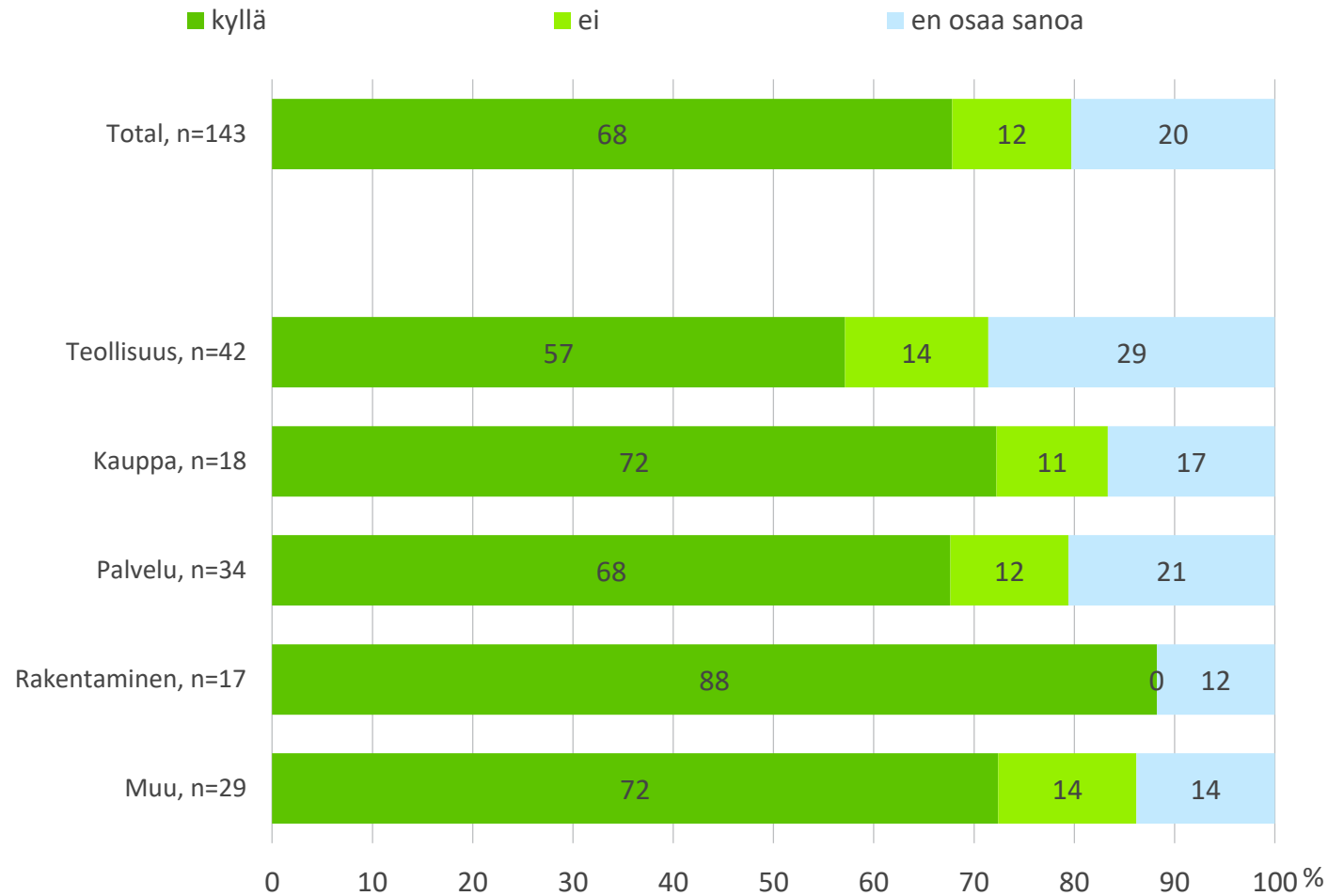
Miksi ette ole käyttäneet oppisopimusta?

- Tärkeimmät syyt siihen, ettei oppisopimuskoulutusta ole yrityksessä käytetty, ovat:
- Kustannukset
- Opiskelijan ohjaus vaatii liikaa aikaa
- Avoimilta työmarkkinoilta on saatavissa työvoimaa

n = eivät ole käyttäneet oppisopimus mahdollisuutta

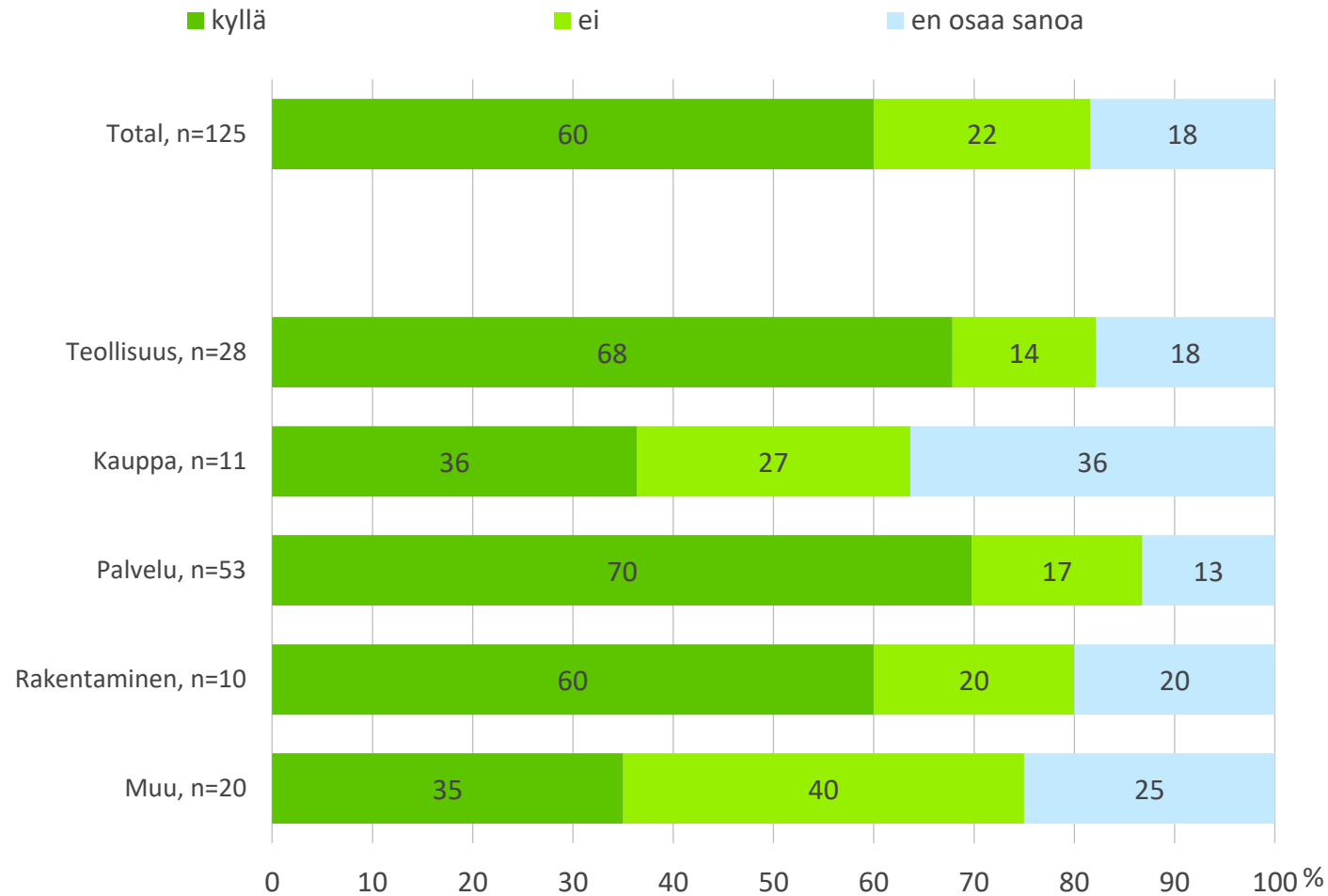
Harkitsisiko yrityksenne ottavan nykyistä useammin nuoria tai ensimmäistä ammattiaan opiskelevia oppisopimuskoulutettavia, jos ammatilliseen perustutkintoon opiskelevan oppisopimusopiskelijan palkka oppisopimuksen alussa olisi neljännes ammattityöntekijän palkkatasosta? Opiskelijan palkka nousisi oppisopimuksen aikana osaamisen ja opintosuoritusten myötä.

- 68 prosenttia yrityksistä, joissa on ollut oppisopimuskoulutettava, olisi halukas tarjoamaan lisää perustutkintoon tähtäävää oppisopimuskoulutuspaikkoja, jos lähtöpalkka olisi neljännes nykyisestä.
- Keskimäärin nämä yritykset olivat valmiita tarjoamaan opiskelupaikan 5,8 opiskelijalle.
- Jos perustutkintoon tähtäävän koulutuksen kesto on kaksi vuotta, tämä lisäisi noin kaksi oppisopimuskoulutettavaa per yritys vuodessa.
- Oppisopimusopiskelijoiden lisäys nykyiseen on reilu 50 prosenttia.

n = ovat käyttäneet oppisopimus mahdollisuutta

Harkitsisiko yrityksenne ottavan nuoria tai ensimmäistä ammattiaan opiskelevia oppisopimuskoulutettavia, jos ammatilliseen perustutkintoon opiskelevan oppisopimusopiskelijan palkka oppisopimuksen alussa olisi neljännes ammattityöntekijän palkkatasosta? Opiskelijan palkka nousisi oppisopimuksen aikana osaamisen ja opintosuoritusten myötä.

- 60 prosenttia yrityksistä, joissa ei ole ollut oppisopimuskoulutettavaa, olisi valmis harkitsemaan perustutkintoon tähtääviä oppisopimuskoulutuspaikkoja, jos lähtöpalkka olisi neljännes nykyisestä.
- Keskimäärin nämä yritykset olivat valmiita tarjoamaan opiskelupaikan 1,5 opiskelijalle.
- Jos perustutkintoon tähtäävän koulutuksen kesto on kaksi vuotta, tämä lisäisi vajaan yhden oppisopimuskoulutettavan per yritys vuodessa.

n = eivät ole käyttäneet oppisopimus mahdollisuutta

Yhteystiedot

- Markku Lahtinen, johtaja, Helsingin seudun kauppakamari
p. 050 571 3564
- Mauri Kotamäki, johtava ekonomisti, Keskuskauppakamari
p. 044 585 4298
- Riikka Vataja, asiantuntija, Helsingin seudun kauppakamari
p. 040 536 0954